

p. Paweł Szymanski
20.05.11
P.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W GDAŃSKU

ZO
27.05.2011

Gdańsk, dnia 24.05.2011 r.

RDOŚ-Gd-PNI.410.15.2.2011.BF
za potwierdzeniem odbioru

OPINIA

W odpowiedzi na wniosek Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku znak ZU/ZO-7015-4/11 RDOŚ z dnia 09.02.2011 r., (data wpływu 14.02.2011 r.), po zapoznaniu się z:

- Prognozą oddziaływania na środowisko planu urządzania lasu dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa **Wejherowo** na lata 2005-2014.

Pozytywnie opiniuję ww. Plan.

Nie stwierdzono, aby jakiegokolwiek zapisy i wskazania zamieszczone w *Planie*, wpływały znacząco negatywnie na całość środowiska przyrodniczego w zasięgu Nadleśnictwa Wejherowo.

Plan nie stanowi ram dla przedsięwzięć wymienionych w treści Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213 poz. 1397). Nadleśnictwo Wejherowo wchodzi w skład Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Oliwsko-Darżlubskie”. Na terenie Nadleśnictwa Wejherowo znajdują się następujące obszary Natura 2000:

- „Zatoka Pucka” PLB220005;
- „Puszcza Darżlubska” PLB220007;
- „Bielawskie Błota” PLB220010;
- „Orle” PLH220019;
- „Piaśnickie Łąki” PLH220021;
- „Trzy Młyny” PLH220029;
- „Zatoka Pucka i Półwysep Helski” PLH220032;
- „Widowo” PLH220054;
- „Bielawa i Bory Bażynowe” PLH220063;
- „Kaszubskie Klify” PLH220072;
- „Opalińskie Buczyny” PLH220099;

Niektóre zapisy *Planu*, w przypadku jego realizacji, mogą spowodować powstanie krótkoterminowego negatywnego oddziaływania na wybrane elementy środowiska.

Sposoby ograniczania tego negatywnego wpływu zostały zapisane w Programie ochrony przyrody, który zawiera ogólne i szczegółowe zapisy sposobów postępowania gospodarczego uwzględniającego wymogi ochrony przyrody, a zwłaszcza:

1. W zakresie różnorodności genetycznej i gatunkowej - Plan nie zawiera elementów, które mogą wpływać na zmniejszenie puli genowej w obrębie gatunków oraz zmniejszenie różnorodności gatunkowej, z uwagi na ujęte z tego zakresu następujące cele:

- monitorowanie krzewów i zielnych roślin reliktowych, endemitów, ginących i zagrożonych,
- utrzymywanie zgodności składów gatunkowych drzewostanów z potencjalną roślinnością naturalną, to jest zgodności biocenozy z biotopem,
- zwiększanie różnorodności gatunkowej biocenoz oraz różnorodności ekosystemów kompleksów leśnych regionu,
- uzupełnianie i odtwarzanie korytarzy ekologicznych,
- prowadzenie prac związanych z zachowaniem i odtwarzaniem śródleśnych bagien, oczek wodnych, łąk oraz innych cennych biotopów, zachowanie w stanie naturalnym i odtwarzanie śródleśnych zbiorników wodnych, mszarów, torfowisk, trzęsawisk, wrzosowisk, wydm, remiz. rzadkich zbiorowisk roślinnych, stanowisk rzadkich roślin i zwierząt,
- zachowanie w dolinach rzek lasów łęgowych, olsów i innych naturalnych formacji przyrodniczych, jako ostoje rzadkich gatunków roślin i zwierząt oraz regulatorów wilgotności siedlisk i klimatu lokalnego (mikroklimatu),
- ochrona i zachowanie siedlisk priorytetowych,
- kształtowanie granicy ekotonowej,
- ciągłą aktualizację w opracowanym „Programie ochrony przyrody” dla nadleśnictwa występowania gatunków rzadkich i zagrożonych, identyfikację przyczyn zagrożenia rzadkich gatunków i eliminację źródeł zagrożenia,
- stosowanie czynnych metod ochrony rzadkich gatunków roślin i zwierząt (koszenie łąk, usuwanie gatunków drzewiastych),
- pozostawianie drzew dziuplastych, posuszu jałowego, leżaniny, starych drzew na powierzchniach zrębowych oraz części drzew o nietypowych cechach, jako rezerwuary genów,
- rozprzestrzenianie genotypów z wyselekcjonowanej bazy rozmnożeniowej na obszarach dla nich optymalnych.

2. W zakresie różnorodności krajobrazowej (lub ekosystemowej) – realizacja zabiegów rębnych, zaplanowanych *Planie* wpłynie na zróżnicowanie struktury wiekowo – przestrzennej lasu. Osiągnięcie dodatniego wpływu długoterminowego na różnorodność ekosystemową będzie możliwe dzięki uwzględnieniu:

- pełnego rozpoznania warunków glebowo siedliskowych,
- kształtowania biologicznie zróżnicowanych i stabilnych ekosystemów leśnych, zgodnie z ich naturalnymi tendencjami dynamiczno - rozwojowymi,
- przebudowy drzewostanów jednogatunkowych, szczególnie pierwszego pokolenia na gruntach porolnych, w kierunku stworzenia w ich miejscu struktur wielogatunkowych i wielopiętrowych,
- wprowadzania podszytów na siedliskach BMśw i gruntach porolnych,
- wprowadzania II piętra w drzewostanach na siedliskach mieszanych i wilgotnych,
- wprowadzania możliwie największego wachlarza gatunków drzew i krzewów biocenotycznych i fitomelioracyjnych do istniejących drzewostanów w procesie dolesiania luk i przerzedzeń, oraz do zakładanych upraw, szczególnie na gruntach nieleśnych,
- wprowadzania, w trakcie przebudowy, w podszytach, lukach, przerzedzeniach i przy zakładaniu upraw w wydzieleniach z gatunkami głównymi wpływającymi

degradująco na środowisko glebowe, gatunków fitomelioracyjnych niwelujących ich niekorzystny wpływ na siedliska,

- zapewnienia przez produkcję szkółkarską możliwie bogatego zestawu gatunków biocenotycznych, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków zagrożonych i pomijanych dotąd w gospodarce leśnej (np. cis, jałowiec, wiąz itp.),
- tworzenia stref ekotonowych na granicy ekosystemów leśnych z innymi środowiskami (polnymi, wodnymi itp.),
- maksymalnego wykorzystania w odnowieniach rębni złożonych, a przy stosowaniu rębni zupełnych zachowania nieregularności granic zrębów, istniejących kęp podrostów i nalotów oraz pozostawianie przestojów,
- pozostawiania w stanie nienaruszonym terenów o charakterze obszarów niezalesionych: nadmiernie wilgotnych, słabo zmineralizowanych torfowisk, turzycowisk, wrzosowisk, wąwozów, skarp itp.

3. W zakresie oddziaływania na chronione gatunki roślin i zwierząt - najbardziej istotny wpływ *Planu* na komponenty środowiska przyrodniczego może dotyczyć wybranych gatunków roślin i zwierząt. *Plan* oddziałuje bezpośrednio na te gatunki lub może też oddziaływać pośrednio, poprzez zmiany ich siedlisk.

Zabiegi zaplanowane w odniesieniu do gatunków chronionych oraz ich siedlisk pozwalają stwierdzić, że dla żadnego gatunku nie przewiduje się znacząco negatywnego wpływu realizacji *Planu*. Dla niektórych gatunków realizacja zapisów *Planu* może spowodować korzystny wpływ na stan ich siedlisk i liczebność populacji, pod warunkiem uwzględniania m.in. zaleceń zamieszczonych w Programie ochrony przyrody. Dla części gatunków zapisy *Planu*, mogą spowodować przejściowo negatywne oddziaływanie, które może być zminimalizowane poprzez realizację wszystkich ustaleń Programu ochrony przyrody oraz zaleceń zamieszczonych w *Prognozie*.

3.1. Wskazano następujące sposoby ograniczenia negatywnego wpływu na chronione gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE, zapisane w *Planie*:

- wykonywanie zabiegów w strefie ochrony okresowej w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia, po uzyskaniu zgody RDOŚ,
- utrzymanie odpowiednich stosunków wodnych,
- utrzymanie właściwej powierzchni lasów starszych, ochrona drzew dziuplastych martwych i żywych oraz zachowanie właściwego stanu siedlisk grądowych i łęgowych,
- wywieszanie budek łęgowych, w drzewostanach poniżej 80 lat,
- pozostawianie stref ochronnych „ekotonów” użytkowanych rębniami złożonymi, podczas wykonywania rębni zupełnej w okolicach jezior i cieków,
- pozostawianie ekotonów na styku między lasami a terenem otwartym,
- w przypadku stwierdzenia gniazdowania gatunków ptaków, wymagających ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania (**bielik, kania czarna, kania ruda, rybołów, puchacz, bocian czarny, rybołów**) natychmiastowe zaprzestanie prac gospodarczych i podjęcie odpowiednich procedur zgłoszenia do RDOŚ,
- w przypadku zauważenia gniazdowania pozostałych gatunków ptaków – miejscowe powstrzymanie się od zabiegu,
- kształtowanie mozaikowatej struktury siedlisk,
- ochrona muraw i wrzosowisk,
- renaturalizacja sródleśnych bagien i oczek wodnych, zakaz ich odwadniania,
- ochrona istniejących płatów podczas prowadzonych zabiegów np. poprzez pozostawianie biogrup drzew na zrębach.

W stosunku do gatunków ptaków chronionych nie wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 2009/147/WE – zaplanowano rozłożenie wykonania zbiegów gospodarczych na różne okresy czasu w ciągu całego roku.

3.2. W stosunku do ochrony ssaków z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG: bobra europejskiego (*Castor fiber*) oraz wydry (*Lutra lutra*) zaplanowano:

- stworzenie ostoi,
- zakaz usuwania zadrzewień wzdłuż brzegów rzek, strumieni i jezior (pozostawienie ekotonów),
- odtwarzanie zbiorowisk nadbrzeżnych,
- rębnie złożone w pobliżu miejsc bytowania,
- zapobieganie zaśmiecaniu brzegów,
- wykorzystywanie działalności bobrów w systemie małej retencji;

3.3. Ze względu na niepełne rozpoznanie fauny i flory chronionej Prognoza zaleca uzupełnienie Projektu planu o zapis w POP wprowadzający:

- procedurę lustracji terenowej miejsca wykonywania czynności gospodarczych związanych z pozyskaniem drewna z naniesieniem na szkic stanowisk fauny i flory chronionej, miejsc koncentracji posuszu w rozbiciu na drzewa dziuplaste, posusz stojący i leżaninę z podaniem jego ilości.
- zasady postępowania w przypadku wykrycia zasiedlonego gniazda/dziupli, w trakcie realizacji zabiegów gospodarczych związanych z pozyskaniem drewna,
- zasady wyznaczania kęp starodrzewu tzw. „biogrup” - refugium, z możliwie najlepiej zachowanym siedliskiem chroniącym naturalne stanowiska roślin i zwierząt objętych ochroną prawną. Biogrupa powinna obejmować 5 do 10% powierzchni manipulacyjnej – najlepiej w jednej kępie, bo im większa biogrupa, tym lepiej spełnia swoją rolę ekologiczną. Przy wyborze powierzchni należy również uwzględnić koncentrację drewna martwego. Musi być wyłączone z wszelkich czynności gospodarczych, co oznacza, że nie można z biogrupy usuwać martwych drzew, ani też sadzić nowych. Kępy starodrzewu pozostawiamy na wszystkich powierzchniach planowanych do cięć odnowieniowych (rębni).
- zasady wycinania drzew zasiedlonych przez owady lub grzyby oraz drzew obumarłych zawierające ograniczenie do gatunków owadów lub grzybów stwarzających potencjalne zagrożenie dla trwałości lasu. W warunkach Nadleśnictwa Wejherowo będzie to dotyczyć niżej wymienionych owadów: *brudnicy mniszki* (gradacja w latach 1982-1983) i *cetyńca większego* na sośnie zwyczajnej, *kornika drukarza* na świerku pospolitym, *jesionowca pstrego* na jesionie wyniosłym.
- zasady usuwania tzw. „czynnego posuszu”. Pozostały posusz zasiedlony przez inne owady niż wyżej wymienione, jak również drzewa, które opuściły gatunki owadów stanowiące zagrożenie dla trwałości lasów, tzw. „posusz jałowy” powinien pozostać na miejscu, poza pasami komunikacyjnymi i ścieżkami edukacyjnymi. Znaczenie dla ekosystemów leśnych, dla ich bioróżnorodności ma przede wszystkim grube, martwe drewno o średnicy większej niż 10 cm i w odcinkach nie krótszych niż 2 m. W Polsce przyjęto, że na jednym hektarze starszego lasu (pow. 100 lat) powinno się znajdować 3-5 sztuk kłód o grubości większej niż 50 cm i długości powyżej 3 m. Pamiętając o nie pozostawianiu stojących drzew martwych, ze względów bezpieczeństwa, w odległości mniejszej niż ok. 30 m od: dróg publicznych i udostępnionych dla ruchu, szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych, konnych), głównych dróg wywozowych, dróg pożarowych oraz innych miejsc udostępnionych do przebywania ludzi. W trakcie cięć odnowieniowych i pielęgnacyjnych pozostawiać gatunki drzew w których dziecięta chętnie wykuwają dziuple: osikę, brzozę, lipę, dąb – pojedyncze egzemplarze 5 do 10 sztuk/ha.

4. W zakresie oddziaływania na wodę – Nadleśnictwo Wejherowo leży w zlewni rzek Czarna Woda, Plutnica, Piaśnica, Dopływ spod Krokowej, Reda, Bolszewka, Gizdepka. W celu ich ochrony utworzono kategorię lasów wodochronnych, wymagającą prowadzenia gospodarki leśnej w sposób zapewniający ciągłe spełnianie przez nią celów wodochronnych. W Nadleśnictwie Wejherowo zajmują one 1082,84 czyli 5,6% powierzchni. Ponadto ujęcia i źródła wody chronione są powierzchnią 186,43 ha.

Od kilku lat na terenach Nadleśnictwa Wejherowo, szczególnie na terenach, gdzie były prowadzone melioracje, obserwowane są okresowe wahania poziomu wód powierzchniowych i gruntowych (np. okresowe podtopienia i zabagnienia w obniżeniach terenowych), korzystnie oddziałujące na środowisko leśne. Ponadto obserwuje się wiosenne powodzie w dolinach rzek Redy i Piaśnicy, z dopływami. Największym jeziorem jest Żarnowieckie (1,432 ha), obok którego wybudowano sztuczny zbiornik na potrzeby elektrowni szczytowo – pompowej. Niewielkie jeziora śródlądnie: Dobre, Bielawa, Stobór nie odgrywają większej roli w bilansie wodnym. Od 2001 roku Nadleśnictwo Wejherowo dysponuje opracowaniem pod tytułem „Koncepcja programowo – przestrzenna gospodarki wodnej”. W oparciu o ten plan prace związane z tzw. małą retencją Nadleśnictwo wykonuje we własnym zakresie. Dotyczy to tworzenia lub odtwarzania małych zbiorników wodnych na niektórych ciekach przepływających przez lasy, bądź w obniżeniach terenowych np. w miejscach zabagnionych. Większość tych zbiorników posiada powierzchnię od 1 do 10 arów. Dotąd zbudowano 113 zbiorników o łącznej powierzchni 11,88 ha.

Wprowadzone wytyczne w *Planu*, dotyczące lasów w funkcji wodochronnej, zapewniają jego pozytywny wpływ w ww. zakresie, w szczególności poprzez:

- w odległości trzech wysokości drzewostanu od brzegu śródlądnych mokradeł nie planowano w *Planie* prowadzenia zrębów zupełnych a w przypadku lasów liściastych wybrano formy przerębowego zagospodarowania lasu oraz właściwie zaplanowano odpowiednie zabiegi odnowieniowe;
- w pobliżu jezior oligotroficznych i mezotroficznych, ograniczono zręby zupełne do odległości trzech wysokości od krawędzi ekosystemu, ze względu na możliwość doprowadzenia ich do zniszczenia przez zmianę chemizmu, spowodowaną spływaniem substancji humusowych;
- wyłączenie z użytkowania pasów 2-5 m wzdłuż rowów i 10-15 m wokół zbiorników wodnych powstających samorzutnie zbiorowisk okrajkowych, skutecznych jako bariery wychwytyjące zanieczyszczenia biogeochemiczne spływające z pól;
- rezygnacja z użytkowania lasów na mokradłach (brak wskazań gospodarczych);
- dalsze wdrażanie programu małej retencji polegającego na odtworzeniu dawnych jezior, mokradeł i oczek leśnych;
- podmokłe grunty trudne do odnowienia, odnawiane będą poprzez sukcesję naturalną samosiewem (bez ścisłego przestrzegania zalecanego składu gatunkowego), lub wieloletkami, bez przygotowania gleby ciężkim sprzętem i bez stosowania rabatówwałków;
- wybranie formy przerębowego zagospodarowania lasu oraz właściwe zaplanowanie odpowiednich zabiegów odnowieniowych w przypadku lasów liściastych,

Ważnym elementem sieci hydrograficznej są bagna i torfowiska oraz wilgotne tereny przeznaczone do naturalnej sukcesji. Zajmują one łączną powierzchnię około 80 ha. Siedliska bagienne i wilgotne pokryte drzewostanami występują na powierzchni około 1370 ha nie tworząc większych płatów. Warunkiem skutecznej ochrony zalesionych ekosystemów mokradłowych jest zagospodarowanie lasów tam rosnących, poprzez zapewnienie ich trwałości i podtrzymanie złożonych układów hydrologicznych.

Prowadzone w ubiegłych latach prace melioracyjne na dużą skalę spowodowały odwodnienie siedlisk bagiennych, przyspieszenie procesów murszenia i mineralizacji gleby.

5. W zakresie oddziaływania na siedliska przyrodnicze – na terenie Nadleśnictwa Wejherowo wyróżniono 8 leśnych na łącznej powierzchni 11 704,25 ha, 4 siedliska z grupy morskich i przybrzeżnych, nadmorskich i śródlądowych, solnisk i wydm na łącznej powierzchni 1394,84 ha, oraz 9 nieleśnych siedlisk na łącznej powierzchni 228,25 ha, wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W sumie siedliska występują na 13 327,34 ha powierzchni. Ze względu na możliwość wystąpienia:

- udziału gatunków obcych geograficznie w docelowych typach gospodarczych drzewostanów i zalecanych składach gatunkowych (gospodarka leśna prowadzi będzie do zniekształcania siedlisk przyrodniczych przez wprowadzanie i promowanie gatunków obcych), w szczególności dotyczy to 30-40% udziału sosny, 10% lub nawet do 40% udziału świerka na siedliskach grądu (*Stellario-carpinetum*), 60-40% udziału sosny na siedliskach dąbrów (*Fago-Quercetum*), 20 –30% udziału sosny na siedliskach buczyny kwaśnej (*Luzulo pilosae-Fagetum*), 10-20% udziału daglezi, modrzewia i świerka na siedliskach buczyny żyznej (*Galio odorati Fagetum*) buczyny kwaśnej (*Luzulo pilosae-Fagetum*) i grądu (*Stellario-carpinetum*) - gospodarka leśna powoduje zniekształcanie drzewostanów,
- zmian w strukturze drzewostanów spowodowanych Planem cięć, co prowadzi do zmiany właściwości siedliska gatunków - np. ubytek starodrzewia albo ubytek otwartych powierzchni zrębowych,
- zmiany struktury wieku drzewostanów w zasobach danego siedliska przyrodniczego spowodowanych Planem cięć (ubytek dojrzałych form siedliska przyrodniczego związanych ze starymi dojrzałymi drzewostanami może redukować związaną z tym siedliskiem różnorodność biologiczną),
- ryzyka wpływu wykonywanych cięć rębnych na sąsiadujące ekosystemy,
- zdeterminowania charakterystyki siedliska zwierząt i roślin leśnych przez dominujące typy rębni,

w celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego gospodarka leśna prowadzona będzie na podstawie następujących wytycznych i zasad:

- zachowania, w miarę możliwości ekosystemów leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego poprzez zaniechanie cięć schematycznych na korzyść cięć o charakterze przekształceniowym – renaturalizującym;
- restytucji zdegradowanych i zniekształconych zbiorowisk metodami hodowli i ochrony lasu poprzez:
 - wykorzystanie w miarę możliwości sukcesji naturalnej,
 - zastosowanie rębni złożonej przy przebudowie drzewostanów,
 - używanie do przebudowy i odnowień najwartościowszych miejscowych ekotypów drzew z przestrzeganiem zasad regionalizacji,
 - protegowanie odnowienia naturalnego;
- utrzymania i wzmocnienia funkcji ochronnych lasów, mimo funkcji specjalnej, w szczególności funkcji wodochronnych;
- powiększenia zasobów chronionych siedlisk przyrodniczych o ile cel przebudowy jest zbieżny ze składem typowym dla siedliska przyrodniczego,
- utrzymania zdrowotności i żywotności ekosystemów leśnych poprzez:
 - zróżnicowane traktowanie drzewostanów pod względem wymogów higieny lasu (tam gdzie nie stanowi to zagrożenia należy pozostawiać w lesie drewno martwe tzw. posusz jałowy aby powstrzymać proces degradacji gleby i przyspieszyć obieg materii),

- możliwie wczesne stosowanie zabiegów pielęgnacyjnych, dostosowywanie składu gatunkowego do warunków siedliskowych (przy odnowieniach należy wykorzystać zmienność warunków siedliskowych w wydzieleniu),
- zróżnicowanie wiekowe i gatunkowe (pozostawianie kęp starodrzewia, stosowania domieszek produkcyjnych i biocenotycznych),
- stosowanie przyjaznych dla środowiska technologii i metod użytkowania lasu,
- usuwanie inhibitorów wzrostu (np. trzcinnika) przy pozostawieniu do sukcesji,
- usuwanie gatunków ekologicznie i geograficznie obcych.

Plan przewiduje w odniesieniu do siedlisk leśnych:

- **lasów mieszanych i borów na wydmach nadmorskich (kod 2180):**

W stosunku do lasów, ze względu na zniekształcenie nasadzeniami sosny - stopniowe jej usuwanie, wprowadzając na jej miejsce dęba i buka. W strefie glebochronnej podlegają przebudowie w kierunku unaturalnienia składu gatunkowego. Należy kontynuować przebudowę siedlisk wyprowadzając dęba na gniazdach, wykorzystywać odnowienie naturalne i pozostawiać grupy starodrzewia do naturalnego rozpadu. Siedliska borowe są mało stabilne i narażone na abrazję, nawiewanie piasku i sztormy. W konsekwencji powstają wywroty i złomy. Jednakże nasadzenia i sukcesja umożliwiają regenerację. Siedlisko zinwentaryzowano w drzewostanach o łącznej powierzchni 1234,33 ha.

- **kwaśnych i żyznych buczyn (kod 9110 i 9130):**

Zagospodarowanie z wykorzystaniem cięć częściowych, wprowadzanie grupowo lub pojedynczo w płaty odnowienia głównego gatunków domieszkowych (jaworu, lipy), wyłączenie z użytkowania wariantów zespołu z czosnkiem niedźwiedzim, storczykami lub innymi osobliwościami, zachowanie 5-10 % powierzchni wydzielenia udziału starodrzewia, pozostawionego do naturalnej śmierci.

Kwaśne buczyny zinwentaryzowano w drzewostanach o łącznej powierzchni 4 007,61 ha.

Żyzne buczyny zinwentaryzowano w drzewostanach o łącznej powierzchni 2 599,14 ha.

- **grądów subatlantyckich (kod 9160), środkowoeuropejskich i subkontynentalnych (kod 9170):**

Stosowanie różnych wariantów rębni złożonej z wykorzystaniem odnowienia naturalnego, w przypadku koniecznej przebudowy lub starości drzewostanu.

Skład gatunkowy ma uwzględniać gospodarczy typ przyszłego drzewostanu, ale jednocześnie ma być zgodny ze składem zespołów naturalnych; dążenie do osiągnięcia struktury wielopiętrowej i składu wielogatunkowego, przy jednoczesnej ochronie naturalnego, dolnego piętra grabowego lub (i) lipowego; w razie konieczności prowadzenia cięć odnowieniowych w lasach grądowych pozostawienie do naturalnej śmierci, jako diasporę, fragmentów grądowych o udziale 5-10% powierzchni w stosunku do powierzchni całego wydzielenia; stosowanie częściowego sposobu przygotowania gleby, spulchnianie tylko w sytuacjach koniecznych, gdy gleba jest nieprzepuszczalna; wyłączenie z użytkowania postaci zespołu z czosnkiem niedźwiedzim, śnieżyczką przebiśnieg lub innymi osobliwościami.

Siedlisko 9160 zinwentaryzowano w drzewostanach o łącznej powierzchni 2 486,05 ha, a **siedlisko 9170** na łącznej powierzchni 0,84 ha. Wiek rębności, określony zgodnie z Decyzją Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z 1979 r., ustalony umownie dla graba (*Carpinus betulus*) na 80 lat, jest w opinii tut. organu zaniżony w stosunku do możliwości fizjologicznych tego gatunku. Wprawdzie Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie warunków i trybu sporządzania planu urządzania lasu, uproszczonego planu urządzania lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U. z 2005 r. Nr 256, poz. 2151) dopuszcza stosowanie dla tego gatunku wieku rębności określonego na poziomie 60 lat, jednakże z uwagą na występowanie na terenie Nadleśnictwa Wejherowo

2486,05 ha powierzchni grądu subatlantyckiego, zasadne byłoby rozważenie podniesienia wieku rębności dla tego gatunku w przyszłej rewizji planu urządzania lasu.

- **borów i lasów bagiennych (kod 91D0):**

Pozostawienie naturalnej sukcesji zbiorowisk ustabilizowanych (stan A, ewent. B), zapobieganie radykalnym zmianom stosunków wodnych, regulowanie składu gatunkowego poprzez usuwanie nadmiar podrostu ekspansywnej brzozy w zbiorowiskach nieustabilizowanych (stan C, ewentualnie B), spowolnienie lub ograniczenie odpływu wody na przesuszonych siedliskach, stosowanie ekstensywnej gospodarki przy pomocy rębni przerębowej w drzewostanach o wyższej bonitacji.

W stosunku do *brzezin bagiennych* zaplanowano pozostawianie naturalnej sukcesji zbiorowisk ustabilizowanych (stan A, ewent. B), zapobieganie radykalnym zmianom stosunków wodnych, regulowanie składu gatunkowego w zbiorowiskach nieustabilizowanych (stan C, ewentualnie B) poprzez usuwanie podrostu świerka i sosny, stosowanie cięć przerębowych na przesuszonych torfowiskach z obniżeniem wody poniżej 1,50 m oraz w drzewostanach o wyższej bonitacji, spowolnienie lub ograniczenie odpływu wody na przesuszonych siedliskach, regulowanie składu gatunkowego w czyszczeniach, zachowując odnowienie naturalne. Ww. siedlisko zinwentaryzowano w drzewostanach o łącznej powierzchni 469,60 ha.

- **łęgów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (kod 91E0):**

Pielęgnowanie upraw bez użycia herbicydów, preferowanie gatunków łęgowych podczas wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych, ochronę i pielęgnowanie odnowień naturalnych, odnawianie luk i przerzedzeń dębem i wiązem, odnawianie olszą większych luk, które na żyzniejszych fragmentach traktowane będą jako przedplon dla jesionu (z uwagi na jego chorobę), ochronę cennych domieszek przy użyciu repelentów lub stosowanie grodzień, zapobieganie radykalnym zmianom stosunków wodnych, a jeżeli to możliwe potrzebne doprowadzenie do spowolnienia odpływu wody z powierzchni, preferowanie punktowego sposobu przygotowania gleby lub odnawianie bez przygotowania gleby, stosowanie kruszarek do gałęzi z uwagi na zabronione niszczenie runa, kształtowanie ekotonów w sposób naturalny lub sztuczny, dostosowanie intensywności zabiegów pielęgnacyjnych i ich charakteru do potrzeb ochrony siedliska i zmierzanie do ukształtowania struktury drzewostanu zbliżonej do pełnej zgodności z siedliskiem naturalnym (modelowym), dostosowanie składu gatunkowego projektowanej uprawy do zgodnego z modelowym dla danego siedliska (traktowanie olszy na żyzniejszych siedliskach, jako przedplon i sadzenie jej w luźniejszej więźbie tj. 4 tys. szt./ha. Dopuszczenie odnowienia jesionem pomiędzy olszą, traktowaną jako osłona), zalecenie wprowadzania krzewów charakterystycznych dla danego siedliska (bez czarny, czeremcha, kalina, trzmielina, porzeczek, kruszyna, głóg) w miarę potrzeb i posiadanych możliwości, wykonywanie pozyskania posuszu tylko w sytuacji zagrożenia trwałości lasu, wykonywanie prac przy pozyskaniu i zrywce w okresie zimowym, przy pokrywie śnieżnej. Stosowanie sortymentowego systemu pracy, unikanie zrywki wleczonej na rzecz nasiębiejnej. Stosowanie szlaków technologicznych bez względu na rodzaj zabiegu.

Ww. siedlisko zinwentaryzowano w drzewostanach o łącznej powierzchni 231,49 ha.

- **lasów brzożowo – dębowych (kod 9190, zapisane jako kwaśne dąbrowy):**

preferowanie dębu bezszypułkowego podczas zabiegów pielęgnacyjnych, stosowanie ogrodzeń podczas odnawiania luk i przerzedzeń dębem bezszypułkowym.

Ww. siedlisko zinwentaryzowano w drzewostanach o łącznej powierzchni 1893,89 ha.

- **łęgowych lasów dębowo - wiązowo – jesionowych (kod 91F0):**

preferowanie podczas zabiegów pielęgnacyjnych gatunków łęgowych, zapobieganie radykalnym zmianom stosunków wodnych, a na przesuszonych siedliskach jeżeli istnieje taka możliwość spowolnienie lub ograniczenie odpływu wody. W przypadku braku w podszycie, zalecenie wprowadzania krzewów charakterystycznych dla zespołu czeremchy

zwyczajnej, porzeczkii dzikiej, kaliny, trzmieliny europejskiej, glogów. Wykonywanie prac przy pozyskaniu i zrywki tylko w okresie zimowym. Ww. siedlisko zinwentaryzowano w drzewostanach o łącznej powierzchni 10,33 ha.

6. W zakresie oddziaływanie na zasoby naturalne –powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Wejherowo wynosi wg stanu na dzień 01.01.2005 r. 20 325,76 ha, w tym gruntów zalesionych 18 956,27 ha. Przeciętny zapas w Nadleśnictwie Wejherowo wzrósł w ubiegłym okresie z 236 m³/ha do 263 m³/ha, a przeciętny wiek z 66 do 70 lat. W Planie przewidziano 131,02 ha rębni zupełnych (7,48% pow.) i 1726,87 ha rębni złożonych (8,75% pow.). Całkowity przyjęty na 10–lecie 2005 – 2014 rozmiar cięć rębnych i przedrębnych wynosi 783 631 m³ (netto).

7. W zakresie oddziaływania na spójność obszarów Natura 2000 - Plan nie będzie miał istotnego znaczenia dla istniejących korytarzy ekologicznych istotnych dla sieci. Ze względu na zakres projektowanych prac nie spowoduje negatywnych, trwałych skutków w szlakach migracji ptaków. Przejściowe oddziaływanie negatywne może mieć miejsce w przypadku realizacji rębni w okresie lęgowym ptaków. W niezmienionej postaci zostaną zachowane połączenia ekologiczne w rzekach Nadleśnictwa Wejherowo, pomiędzy ekosystemem morskim a wodami śródlądowymi. Rozmiar zmian warunków i nowe właściwości poszczególnych elementów środowiska nie będą znacznie odbiegać od obecnych, charakterystycznych dla omawianych obszarów. Nie nastąpią także istotne zmiany w faunie i florze tego terenu. Przewidywane oddziaływanie i układ parametrów ekologicznych będzie taki sam, jaki jest obecnie. W oparciu o założone w *Planu* zabiegi przedstawiono w diagramach charakterystykę struktury drzewostanów na początku i końcu omawianego dokumentu na obszarach Natura 2000. Na podstawie ich analizy stwierdza się, że kluczowe procesy i funkcjonujący układ przestrzennych procesów w siedlisku nie ulegną istotnym przekształceniom. Ekosystem funkcjonować będzie w podobny sposób jak ma to miejsce w tej części aktualnie. Realizacja *Planu* nie wpłynie negatywnie na integralność funkcjonujących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo Obszarów Natura 2000. Analiza powierzchniowych i miąższościowych tabel klas wieku wg gatunków panujących na terenie poszczególnych Obszarów Natura 2000, na koniec obowiązywania PUL, tj. na dzień 31.12.2004 r., przedstawia się następująco dla:

- „**Zatoka Pucka**” **PLB220005** – brak gruntów Nadleśnictwa.
- „**Puszcza Darżlubska**” **PLB220007** - powierzchnia gruntów Nadleśnictwa wynosi 5 905,11 ha. Powierzchnia drzewostanów ponad 100 – letnich zwiększy się z 1610,25 ha do 1675,85 ha. Średnia ogólna miąższość drzewostanów wrośnie z 280,86 m³/ha do 324,32 m³/ha.
- „**Bielawskie Błota**” **PLB220010** - powierzchnia gruntów Nadleśnictwa wynosi 141,84 ha. Brak powierzchni drzewostanów ponad 100 – letnich. Średnia ogólna miąższość drzewostanów wrośnie z 193,49 m³/ha do 209,63 m³/ha.
- „**Orle**” **PLH220019** - powierzchnia gruntów Nadleśnictwa wynosi 43,64 ha. Powierzchnia drzewostanów ponad 100 – letnich pozostanie bez zmian, na poziomie z 1,04 ha. Średnia ogólna miąższość drzewostanów wrośnie z 174 m³/ha do 181,46 m³/ha.
- „**Piaśnickie Łąki**” **PLH220021**- powierzchnia gruntów Nadleśnictwa wynosi 32,32 ha. Powierzchnia drzewostanów ponad 100 – letnich pozostanie bez zmian, na poziomie 0,75 ha. Średnia ogólna miąższość drzewostanów wrośnie z 296,72 m³/ha do 307,24 m³/ha.
- „**Trzy Młyny**” **PLH220029** - powierzchnia gruntów Nadleśnictwa 390,47 ha. Powierzchnia drzewostanów ponad 100 – letnich zwiększy się z 103,33 ha do 120,81ha. Średnia ogólna miąższość drzewostanów wrośnie z 351,48 m³/ha do

359,72 m³/ha.

- „**Zatoka Pucka i Półwysep Helski**” **PLH220032** - powierzchnia gruntów Nadleśnictwa wynosi 1630,55 ha. Powierzchnia drzewostanów ponad 100 – letnich zwiększy się z 660,13 ha do 685,85 ha. Średnia ogólna miąższość drzewostanów wrośnie z 142,52 m³/ha do 146,77 m³/ha.
- „**Widowo**” **PLH220054** - powierzchnia gruntów Nadleśnictwa wynosi 36,68 ha; Powierzchnia drzewostanów ponad 100 – letnich zwiększy się z 18,10 ha do 20,53 ha. Średnia ogólna miąższość drzewostanów wrośnie z 302,10 m³/ha do 315,73 m³/ha.
- „**Bielawa i Bory Bażynowe**” **PLH220063** - powierzchnia gruntów Nadleśnictwa wynosi 271,47 ha. Powierzchnia drzewostanów ponad 100 – letnich zmniejszy się z 34,89 ha do 30,17 ha. Średnia ogólna miąższość drzewostanów wrośnie z 188,55 m³/ha do 198,57 m³/ha.
- „**Kaszubskie Klify**” **PLH220072**- brak gruntów Nadleśnictwa.
- „**Opalińskie Buczyny**” **PLH220099** - powierzchnia gruntów Nadleśnictwa wynosi 338,11 ha. Powierzchnia drzewostanów ponad 100 – letnich zwiększy się z 167,20 ha do 182,42 ha. Średnia ogólna miąższość drzewostanów wrośnie z 347,86 m³/ha do 370,51 m³/ha.

Przeprowadzona w Prognozie szczegółowa analiza nie wykazuje negatywnego oddziaływania zapisów Planu urządzania lasu na środowisko.

Łączne oddziaływanie Planu urządzania lasu na środowisko przyrodnicze na gruntach Nadleśnictwa Wejherowo, określone w bliższej i dalszej perspektywie czasu, ocenione zostało jako pozytywne. Rodzaj i charakter zabiegów gospodarczych wynikających z Planu urządzania lasu nie wpływa negatywnie na środowisko. Realizacja Planu nie zaburzy czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku pozytywnie opiniuje Projekt planu urządzania lasu dla Nadleśnictwa Wejherowo na okres 01.01.2005 r. – 31.12.2014 r.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska
w Gdańsku

Joanna Jarosik
Regionalny Konserwator Przyrody

Otrzymują:

1. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Gdańsku, ul. Ks. Rogaczewskiego 9/19, 80-804 Gdańsk;
2. Nadleśnictwo Wejherowo, ul. Sobieskiego 247 B, 84 – 200, Wejherowo;
3. a/a.